

طب اسلامی

اثبات وجود و بیان بایست و اصول

تألیف:

دکتر سیدسعید اسماعیلی صابر

حجت الاسلام رضا کیانی بیگدلی

سرشناسه	اسماعیلی صابر، سیدسعید، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	طب اسلامی: اثبات وجود و بیان ماهیت و اصول / تألیف سیدسعید اسماعیلی صابر، رضا کیانی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات المعی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۴۴ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	978-600-7658-23-9
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۳۱] - ۱۳۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت	نمایه.
موضوع	پزشکی اسلامی * Medicine, Islamic
موضوع	اسلام و پزشکی -- Islam -- Religious aspects -- Medicine
موضوع	پزشکی اسلامی -- احادیث * Medicine, Islamic -- Hadiths
شناسه رده	کیانی بیدگلی، رضا، ۱۳۵۴ -
رده‌بندی کنگ	۱۳۹۶ ط ۵الف/۳ R۱۲۸
رده‌بندی دی‌ریبی	۹۱۷۶۷۱/۶۱
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۰۹۴۱

اسرار الهمی

نشانی: بلوار کشاورز، خیابان عبدالله، دهکده کتاب، پلاک ۴۰

تلفن: ۲۱-۸۸۹۵۳۴۱۱

نام کتاب: طب اسلامی، اثبات وجود و بیان ماهیت و اصول
تألیف: دکتر سیدسعید اسماعیلی صابر - حجت‌الاسلام رضا کیانی بیدگلی
دبیر اجرایی: مهدیه بیاتی صداقت
ناشر: المعی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶
لیتوگرافی، چاپ، صحافی: زیتون
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹-۲۳-۷۶۵۸-۶۰۰-۹۷۸

بها: ۱۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	مقاله اول: طب، اسلام، اثبات وجود، بیان ماهیت
۱۴	چکیده
۱۵	مقدمه
۱۸	بخش اول: اثبات وجود
۱۸	بحث عقلی
۱۸	الف- نقص نسبی دانش بشر
۱۸	ب- رحمت و اسعه الهی
۲۰	بحث نقلی
۲۰	الف- دانش انبیاء
۲۲	ب- تصریحات ائمه راجع به علم طب
۲۴	ج- نقل احادیث بسیار از ناحیه معصومین در علم طب
۲۶	پاسخ به چند اشکال
۲۶	اشکال اول: آیا کار شارع طبابت است یا هدایت؟
۲۹	اشکال دوم: آیا شأن امام طبابت است یا هدایت؟
۳۱	ارتباط مسائل جسمی و روحی
۳۱	شاهد اول
۳۲	شاهد دوم
۳۳	شاهد سوم

- نتیجه ۳۴
- اشکال سوم: آیا احادیث طبی از نظر سندی قابل استناد هستند؟ ۳۵
- اشکال چهارم: چگونه باید تعارضاتی که گاهی در احادیث دیده می‌شود را حل کرد؟ ۳۸
- اشکال پنجم: احادیث طبی موردی است و عمومیت ندارد؟ ۳۹
- بخش دوم: بیان ماهیت ۴۱
- وجود یک مکتب، نه صرفاً مجموعه دستورالعمل ۴۱
- زال: چه موقع مکتبی طبی به وجود می‌آید؟ ۴۳
- ویژگی‌های مکتب طب اسلامی ۴۵
- ب- ویژگی‌های متمایزکننده ۴۵
- نسبت طب اسلامی با طب سنتی ۴۷
- و سبب مشرک ۴۷
- وجوه افتراق ۴۷
- بخش سوم: موضع طب اسلامی نسبت به طب سنتی و طب جدید و سایر مکاتب ۵۴
- بخش چهارم: موانع موجود در احیای طب اسلامی ۵۵
- بخش پنجم: گام‌های ضروری برای احیای طب اسلامی ۵۶
- مقاله دوم: طب اسلامی - طب مسلمانان ۵۷
- چکیده ۵۸
- مقدمه ۵۹
- اختلاط این دو مقوله در نوشتار محققان و اندیشمندان ۵۹
- آیشخور اصلی طب در بین دانشمندان مسلمان ۶۳
- تدوین کتب طبی قرآنی و حدیثی ۶۵
- نقش مسیحیان و غیرمسلمانان در طب ۶۷
- موضع ائمه^(ع) نسبت به سه منبع دیگر ۶۷
- شکل‌گیری مکتب طبی سنتی ایران ۷۱
- کاربرد پسوند اسلامی ۷۲

۷۳	نقاط افتراق طب سنتی و طب اسلامی
۷۶	فنون مختلف طب در آیات و روایات
۷۷	اعتبار علمی روایات طب
۸۵	اعتبار سند روایات طب
۸۷	احادیث طب موردی یا عمومی
۸۸	نتیجه گیری
۹۱	مقدمه سیم، در آمدی بر اصول اساسی طب اسلامی
۹۲	چکیده
۹۳	مقدمه
۹۴	ضرورت تدوین اصول طب اسلامی
۹۶	اساسی ترین اصل از اصول طب اسلامی
۹۸	قاعده اول: تشویق به اسلام از نام خداوند الهی
۹۹	الف- در قرآن کریم
۱۰۱	ب- در روایات معصومین (ع)
۱۰۲	قاعده دوم: پرهیز از زیاده روی در خوردن و شامیدن
۱۰۴	قاعده سوم: رعایت قواعد اکل و شرب
۱۰۵	الف- قاعده استفاده از غذای طب و پرهیز از محرمانه
۱۰۶	ب- رعایت آداب و قواعد خوردن
۱۰۶	ج- رعایت آداب و قواعد آشامیدن
۱۰۷	د- رعایت قواعد تغذیه در سیره رضوی
۱۰۸	مهم ترین اصل در فیزیوپاتولوژی بیماری ها
۱۱۰	اول- اسباب امراض مزاجیه
۱۱۱	دوم- اسباب امراض ترکیب
۱۱۲	سوم- اسباب امراض تفرق اتصال
۱۱۳	ارتباط اسباب بیماری ها با معده و تغذیه
۱۲۲	اصول طب اسلامی در درمان

- ۱۲۲..... اصل اول: تأیید سردی و گرمی، تری و خشکی، در درمان
- ۱۲۳..... اصل دوم: رعایت پرهیز
- ۱۲۴..... اصل سوم: گرمسنگی کشیدن
- ۱۲۵..... اصل چهارم: پرهیز از شتاب در درمان و زیاده‌روی در مصرف دارو
- ۱۲۶..... اصل پنجم: اصلاح ماده بیماری‌زا یا پاک‌سازی آن از بدن
- ۱۲۸..... بحث و نتیجه‌گیری نهایی
- ۱۳۱..... منابع
- ۱۳۵..... مایه‌ها
- ۱۳۵..... اشخاص و اقوام
- ۱۳۷..... کتاب‌ها
- ۱۳۸..... سبب و مکان
- ۱۳۸..... مکان‌ها
- ۱۳۹..... داروها و گیاهان (در روایات)
- ۱۴۰..... بیماری‌ها و اصطلاحات پزشکی
- ۱۴۲..... انواع طب
- ۱۴۲..... اخلاط قوا و ارواح
- ۱۴۳..... اعضاء
- ۱۴۳..... اسامی متفرقه

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

سلامات حضرت حق جلّ جلاله بر رسول خاتم حضرت محمد صل الله علیه و آله و خاندان پاکش.

کتابی که پیش رو را بد حاوی سه مقاله است که سال ها قبل نوشته شده و در همایش های ربوط ارائه گردیده است. در شرایط فعلی که موضوع طب اسلامی و سلامت ارتباط به آن محل بحث و جدل های زیادی قرار گرفته است، چاپ این کتاب را که "طب اسلامی؛ اثبات وجود و بیان ماهیت و اصول" نامیدیم، برای این منطقی و به دور از افراط و تفریط موضوع مناسب دیدم.

درمقاله اول تلاش شد تا مقوله ای تحت عنوان "طب اسلامی" را از طریق عقل و نقل اثبات کنیم و چیستی و ماهیت آن را توضیح دهیم. در مقاله دوم به برخی از خطاهایی که در به کار بردن واژه طب اسلامی صورت گرفته اشاره کردیم و نسبت آن با طب سنتی ایران و نقاط اشتراک و افتراق این دو را شرح دادیم. در مقاله سوم نیز درآمیخته بر اصول طب اسلامی بیان کردیم؛ اصولی که می تواند توسط نخبگان اصلاح و توسعه یابد. این کتاب می تواند به عنوان منبعی برای درس "آموزه های اسلامی در طب" برای رشته های طب سنتی و تاریخ پزشکی مورد استفاده قرار گیرد.

بر خود لازم می‌دانم از جناب آقای محمد حسین ساعی فرد که قبول زحمت کردند و بازخوانی و اصلاح عالمانه متن را انجام دادند، تشکر نمایم.

در پایان از همه فرهیختگان محترم می‌خواهم که بنده را از نقد عالمانه خویش بهره‌مند سازند.

دکتر سید سعید اسماعیلی صابر

متخصص طب سنتی

مدیر گروه طب سنتی دانشگاه شاهد

تهران - مهرماه ۹۶